

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPT LIBRARY
INDEXING FOR TELUGU MANUSCRIPT

Sl.	Particulars	Details
1	Language	TELUGU
2	Material	Paper Mss.
3	Bundle Number	TEL B 0806
4	Work Number	R 2615
5	Page No (From... To)	1 to 20
6	Name of the Work	RUPAVATI CARITRA
7	Subject	RUPAVATI

B
806

TEL.R
2615

R. 2615.

.. రూపవతి చరిత్ర ..

Rūpavati caritra

Restored from the Library Ms. D. No.
1322(a) (fol. 31 to 39) in the year 1968-69

శ్రీ:

R. 2615

రూపవతి చరిత్ర.

శ్రీ.

శ్రీ లక్ష్మీ నరసింహుఁ
 డవ్యంకరుఁ పరమాత్ముఁ డాదిమూర్తి
 కరిరాజరక్షణు కలుష సంహరుఁ డభవ
 వేణునాదప్రియుఁ వేదవేద్యు
 మాధవ శ్రీకృష్ణ మధుసూదనాచ్యుతు
 దానిత్రుఁ బంజను దైత్యదను
 గరుడవాహను శౌరి కాళింగమర్దను
 వామను శ్రీధరు వాసుదేవుఁ

శ్రీ.

డరలు జన్మియ ముసలేంద్రు కనుదినంబు
 పుత్ర పౌత్ర చిరాయువు భూతేయ శకు
 తిశ్వ గజములు పల్లకే లండలములు
 నిండు వేడుక లాసఁగి మన్మథునెప్పుడు.

“ త్రిపుట ”

వసుధ వేముల వేంకటేశుఁడు. వసువు శుభకర
 మొసఁగు జన్మియ ముసలభూవరు కప్పి తంబులు
 వేదాద మలరన. 1.

వసున జరుటుల నినివాసుఁడు

వనర రామేశ్వరుఁడు వేడుక

పరఁగ జన్మియ ముసలదీమణి పాలఁ జెలఁగునె.

కరిముఖంబునఁ జెలఁగుదేవుఁడు

కార్జు సంసిద్ధియును గలుగఁగ.

గరిమ జన్మియ ముసలదీమణిఁ గరుణా ప్రాచున. 3.

వ.

అని దేవియ కవేశ్వరుండు రచియింపం బూనిన

సంకీర్తన

రామవతే సరిత్రంబునకుఁ గథాక్రమంబెట్టిదనిన.

.. ద్విపద..

శ్రీ జన్మేయావ్యయం సంహార సమంతు
 రాజు వర్ణుఁ డరి రాజు మర్దనుఁడు
 నరసేంద్రు ననుపమానందవర్ణుఁడు
 గురువైభవానిత కులశేఖరుండు
 ఆతని తనూబుఁడు ఆర్ద్ర సన్మతుఁడు
 మతి కుల కరియ భూమండలాధిపుఁడు
 ఆతని కాత్మజుఁ డన ఆర్ద్ర రక్షకుఁడు
 వితతయశంబున బెలసినవాఁడు
 గర్జరి పరవీర గజరపుఁ డనఁగ
 సిద్ధ భూవరుఁడు ప్రసిద్ధత నాఁది
 నమ్మ హే పాలన కాత్మజేలంగ
 నెమ్మది కారుణ్య నిర్మయై నవాఁడు
 ఆమ్మ నరేంద్రుండు దివ్య తేజుండు
 నమ్మ హే ధవ్రనకు నానంద మొదవ
 వరలబ్ధు సజ్జన వర్ణితాచారు
 నిరుపమ గుణధీరు నేతి విస్తారుఁ
 డెలమి వేముల వేంకటేశుని కరుణ
 బెలయ వేమ నృపాల వీరవర్ణుఁడు
 ఆతని తనూబుండు ఆతిమానయునుఁడు
 మతి కాం ముసల భూమండలాధీశుఁ
 డతని పట్టపురాజింకును నంకమాంబ
 వితతయశంబున బెలుగుచునుండి

వనితలమేల్బుండి వనర పూబుండి
 గనియె సుప్రత్రులఁ గదన విక్రముల
 బుధు తెంచుఁ బెద వేమ భూప వరేణ్య
 డ్దదుటైన అనవేమ డ్దశ్వితలేశుఁ
 డరి రాజు భీకరుఁ డగు నరసేంద్రు
 వరక్రిమూర్తుల తల వనరుచునుండి
 నంద్రుజుఁడు నిర్భూనంద పరుఁడు
 మందరావలదైన్య ముకొత బామర్య
 విలసిత శ్రీభువన వీర వర్ణుఁడు
 వలనాప్తు పెద వేమ వసుధా తలెంద్రు
 పు (శ్రీ) ని పట్టపుదేవి బుణ్య పదేవి
 మానిశీమణి సరియ మాంబా వధూతి
 కోరిక బుత్రులఁ గామరాప్తుఁ గనియె
 గూరిమిఁ దివ్యేంద్రు గుణవైభవంతు
 క్రిష్ణ విక్రమవర్మ కేశవ మూర్తి
 వాక్యకైకనయాట్టి వంశతీలకుఁడు
 గడియంక భీముని కప్పు మర్దనుని
 జడది గుణానివ్వుఁ జుండ విక్రముని
 శలసీల బిరుదాకాశనను విజయ
 విలసితాదిత్యుని వీరశేఖరుని
 ముసలావనీ పాల ముఖుని గానె
 వసుమతి ధవ్రలయ వాసికైకఁ గను
 వలనాప్తు గూడమల్ వంశ విస్తార
 జలదిశంధుఁ డనంగ జెలఁగినవాఁడు

316

వీరవర్చుల కళల్ విదళించువాడు
 నరవర్చుల్ నుడింప నమరినవాడు
 వరుస కటాచిసాళువబరుకాంకు
 బరుడువైరుల నాంబ వేరైనవాడు
 దేనపొలనమాన్తి దివ్యతొణిండు
 మానవర్ధను, డరిమానవర్ధనుడు
 నరవర్చుడు కుమాన నాకభూపాలు
 వరప్రతి శృంగారవర్ణనాత్రి
 మానిని నాకమానాశిల్పమణియు
 నానరగ నెరువ్వర నా
 బాల విప్రుల్లయును
 డరువైభవంబుల నుద్దాలనిరి
 నుండి

వ. మురియు నల్పాభిరుకుల పతి
 పనలునముల్ కనికరమున
 నానరగతొయును శుభ
 న భూసూరతడికినెల్ల
 " తిలకాభము"
 పతియె చన పా
 బ్రబతె ముగియన్
 వీరసాధల నాదరించును
 జెలగె లక్ష్మీసమానవైఖరి జెలగె భువిల్
 (నాటన్ తిరు పోయినందున కథ తక్కువ
 పడినది. తెలియవలెను.)

వ. శ్రవీధంబున నారీశత్రుంబుల పతిప్రతాగతిమ.
 జెలగెనుండిరంత.
 2. మొలకనకుమోమ మశిబింబ ముసలమాబ
 వెలయు సత్పుణ్ణినికురుంబ వేంకటాంబ
 మొనసి యిర్వర నాధర్మమున వలెచె
 మోదభరితుడు జన్మించుముసలధునుడు.
 .. జంపె..

వెలయు సామ్రాజ్ఞముల వెలసిల్ల కవిభటుల
 జెలవర్చులముగాన. జెలగె దలు. బ్రామన్
 వసురత్నములు వస్తువాకు నంబుల నానెకు.
 బకుపతికి ప్రీతిగా. బరమకుర్చమున. 2.
 జగతిల్ల. దనకేర్తి జెలగె వేడుక రిప్సల
 మగతియుల దూరంబు మరల జింపుమొందు. 3.

వ. మురియును.
 ద్విపద. శ్రీమించు జన్మించు సింధుచంద్రుడు
 త్రిమోదభరితుండు త్రితిదయాళుండు
 మలంబు కాట్టప్రవీరమన్మెల మిండ. -
 డలయుతోబుడు సద్గుణాభిరామండు
 కలయున నెతి దానకలావతాకు.
 డరి ~~చి~~ బరుకాంకు డజ్జెద్ద సాకునుడు
 వేరవాప్త. ప్రభువన విఖ్యాతయనుకుడు
 త్రిరాజు మర్దను. త్రిరక్తముడు
 తింగవంగ కళంగ త్రివంతిద్రువిడ
 బంగళా శ్రావిడ పానాల సాభ్య

కురు హాళ బెంకణ కోసల ఆంధ్ర
మరహరట బర్బర మత్స్య విదర్బ
కుంతలావని పాల కోటల అనిన
మంత్రకైక్కిన మేటి మానయు నుండు
వన్నెగా ముసల భూవరుఁ డాకృతాడు
పన్నిన వేడుకఁ బరమ హర్షమున
వలనాప్త పాద్యోళి వనరఁ జేయుటకు
సలహామొగ మంత్రీసంఘముల కనియె.

రీ. ధరణి యట్రుర్న ధర్మము దనరినట్టి
వరప్రసాదము (న్దుబ్బన్దు నానరఁ గాఁచి
వేంకటాచల భట్టు విశేషమైన
శుభదినం జెప్పుచియెను మాకు స్వీకరించిన,

వ. అనిన రాజు వరేణున్ వేడ్కింబి స్వీకరి సేయుటకు శుభ
దినంబు నేఁడు. అని పలుక నమ్మకొప్పుడు సంజ్ఞ-
మంబునఁ బురంబు బాటఁ బంపి బలంబు రమింపు
మని మంత్రుల కెఱింగించి యంత్యప్రళంబున కరిగె
నంత నక్కడ నంత్యప్రళ పరివారికా సమూహంబు
డగ్గటి డగ్గన నిగ్గులుగుటకు పసిండి మొఱుంగు
పాలకెల శత్రుకెలత ధగడ్డగిత దేవేష్వరూనప్రభా
భాసురం బగు తోరణప్రః పేదం బటిత్వరితంబున
నంగన అడ నడ్డరణి వల్లభుండు సంజ్ఞమ ముఖ
కమలుండై కూర్చున్నయెడ

రీ. చెలలు పన్నెట బలకంబు చేసి రెలమి
తెలక మొకయింటి దీర్చె నున్నాడు తరుగాను

రీ.

అంత వృగమద బందనాలంకృతముల
విలసితాదిత్యకైవడి విభుఁడు చెలఁగె.
చెలలు వేడుకవెనాడు. జెలఁగి ముద్దులు గుల్క
సిస్సు జరతకుపాద చెలఁగఁ బుట్టి
తీగి ముత్తప్రః జొరకళమరంక ధరింపఁ
తనర బండుకు కాని దట్టి మట్టి
కరముల శత్రుల కటకంబులను చెట్టి
పడదల కత్తియు బాకు నట్టి
తాళియు ముత్తొప్పు దండ లమరఁగఁ గాల్చి
సరిగదుప్పుతిరంకు చెలఁగఁ నట్టి

రీ.

వన్నెవినిఁ దుకాయంబు వలపలండు
నునిచి శృంగారములఁ జాల నుల్లసిల్లి
సోనసు జగిలెని రెయింపఁగ సాలపుల) నెది
యనుచు జనుతెంప ము సతేంద్రుఁ డెలరి మది.

వ.

శ్రవ్యదంబున శృంగారవైభవప్రండై పుత్ర మిత్ర బ్రా. బ్రా. (త్ర)
నాజ సామంత బంధువర్తంబులతో ననంతరంబు
దేవేష్వరూన దివ్య సుందరం బగు మాందిరంబున శమ్మ-
మయంబు మోమపేదంబునఁ గూర్చుండి కుండనంపు
మొఱుంగు పల్లెరంబుల బహువిధ జాత్యా హారంబుల
మృగ్గాన్యంబులఁ బరిత్యజ్జీం జెంది కర్పూరమిళితం-
బులకు తొలులంబు చేసి సోదర్శనబునియగు
జన్మింకు ముసలావనీ పాలండు వాన్యోళి నేయ
నుత్సరింపఁ.

326.

.ద్వీపద.

శ్రీరజనపాటండు వెలువ్రగ వల్లి

మతి హితవర్చుల మన్నననేసి

రాజితంబుగ హజారంబు తగ్గతోకి

పూజితమిరుగడ బాలపాశుచుండ

నందలాల్ పల్లకి లల సేవాశయలు

మందంపు వగారయితలు మదయ్యేటకములు

నగజితంబుగ దెచ్చి యుచ్చట నిలువ.

బుగటార గుండియల్ భగ్గున నవింకు.

నాలవ్రకూటంబున. గజాచ్చుండి యుంత.

జెలులు నృత్యంబులు సేయుచునుండ

వరబంధువరులను వరవేరవరులు

వరప్రభ్రులనుబుల వరమంత్రీవరులు

నందతి రావీయి యతి ముదంబునను

2.

మంత్రకెక్కిన మణి మట్టితోనప్పయు

శిల్పిత సమమతి నిలియమంత్రీ

ధర మంత్రీవర్చుల ధర ముసలవృయు

నవేద్యై కైవల్యంబు యునుబు లకయ

రాజియింతుల పత్తి రామనమంత్రీ

పరు తెంప నేడు నేరుగా పాపమునుడు

బుధులగా నుతి కెక్కు పుణ్యండు డూకలు

పూజితంబున మంత్రీ ప్రంగవులును

3.

కూర్చి జన్మియ ముసలేండు కాలవృనందు

వస్త్రే వాసేయు సంపద వరుల నెం

గతి జియమంది దికుల యునత గాని

యమనవిభూ. జూని జను తెల్ల నుత్పకొండ.

జంప.

అనుబు. తకు చలపతేయ నలలి విభవంబులను

జను తెంప ముసలేండు. శ్రీతి కాలవగను

జన్మకేశవ తిమ్మజనవశేష్పాడు బాల

మస్మకతా ముసలవిభూ మనమలర గాలవనే

వేరుగా దిశలండు. జెడ జగ్గి జనజగ్గి

కారుణ్యమూర్తి అరుగడలండు. గాలవ.

2.

వేలయు కాండమల్ విస్తరయకులు....?

మానధూర్మండు వేంకట మహిధవ్రండు

దానరాధేయు బుధపాటి దానుబారు

దెలగి ముసలావనీపాటి. శ్రీతి కాలవ

3.

అశ్రీసరు వరవేరవృ

పాశ్రీసరు కాండమల్ సత్కల జనిత?

అశ్రీసరు బుధజన పా

అశ్రీసరు దాడ్యం నృపాలాశ్రీసరు. దాగిన ?

4.

మజియును.

5.

అసహాయశూరుడై యలలి శత్రులనెల్ల

ఖండించు కన్యయగారి జగ్గి

వేరవర్చుల. ద్రుంబ విజయంబు చేకాని

కొమరావ్రు వాబళ కాండధునుడు

పరకు సోకు సదీరు పరకాల కిచ్చు

వరదీరు బంజారు వాబళవృ

శి

ధర శత్రు బలముల దట్టించి మించిన
 పవల ముట్టెన్న పేర్ని జేలఁగి
 యల నసే భూయి... సెంచు కరమే!
 కాదనుసింహపు గముల నా కాదుప భటులు
 నున్న పాసియు యశమున వాత్సకేక్కి
 ముసల భూపాలు కాలువైన మోదమలర,

శి

33a

రాశితంజైన మరటుల కాణి తెలలు
 పెంట, జనుదేర దాడ్లయ వేడ్ల-మీద

వచ్చి ముసలేంద్రుఁ బూదగజుల వస్త్రే మీద,
 బరక జయకాంక్ష గోరును బలసికొలువ

వ

అనంతరంబు చెలరేగి, యనుచరసమేతంబుగా శైర
 మృదంగ కాశుళ పంచమశ్రవాణ్యంబులం దివి పిక్క
 తిల్ల మదనజంబు నెక్కి యున్న శిథిల నేడనేడ,
 బుగ్గికింత విద్యజ్ఞునంబు లాశీశ్చరింప మంత్రులందఱు
 దమ తమ శాశునంబులెక్కి యురుదోర బరుదు నద్గ పద్గంబు
 లగ్నతీర సితచ్చత్రకేతనంబుల పట్టివచ్చుచుండ నష్ట-
 దిశాప్రజ మనాభలంకర! పశాకు! యని కటికపాదలగ్న-
 తీరించుటయెటువలెను..

శి

శ్రేణినియనాన్వయం సంధుచంద్ర! పశాకు
 కందర్పరూప! సత్రుళ! పశాకు
 పరక నా కరికుల పట్టజుద్ర! పశాకు
 విలసిత యశకర! విను పశాకు
 విక్రమక్రమకళా విజయదీర! పశాకు
 కలభలంకరరూప! యున! పశాకు

శి

మాటాడితప్పని మనుజునివ! పశాకు
 కలగల పాశ్చివేక్షర! పశాకు
 కాశ్చత్రేక్షరమూర్తి! నిక్తుల! పశాకు
 వినుతగణసేయ! సుఖన సత్కన్యత! పశాకు
 బంధుపోషణ! భూమిక! బిశు పశాకు
 జన్మ పేదవేమ ముసలేంద్ర! జయ! పశాకు.
 ఇట్టి పశాకు నెల్లుచున్నయెడ పాతమరులయిన,
 కెంతుల వచ్చిరట యెటువలెను.

వ

త్రైపుట.

గుంతకన్యలు గూనివేపులు - పంతెనాసలును వింతకడుపులు
 బంతి మూతకడలు సందిట బులంకు, కట్టి
 చెలువు విశాఖిగ విండ్లు నమ్ములు, చేత బూనుక నవలద్దములు
 మొలను చిక్కము మొద్దు మూతుల మొల్ల మింపనే. 2
 వరుస తాగడత మురులు జిగురులు - టెల్లె త్రాకులు వంకసినలును
 గురుతుగా గురువిందదండలు గోరవింపనే. 3.

వ

ఇట్లు వచ్చి.. "జంపె."

వారణము జిరవడము వరబుండ సరితళుక్కు
 లారాడి సాళువము లాదికల డేకల్
 జెల్ల సవరంబులును జనుతెంక మృగనాణి
 కాలలుక జువ్వాది కాదువ పడకుండనే. 4

33b

(ఇక్కడ కథ పంక్తియోగాకు పోయినది.
 కేరించి దుష్టమృగ సంహారంబు సేయు దలంచి
 సారమేలుంబులఁ దెచ్చుని నిరేకాశియన.

2.

వెండి గుండు, బరంబి వేడుక జగ్గణ్ణ
 జూగడు పురగాడు జుంట మూసె
 గుండె నాలుము సండి కుండపోతడు చెండు
 మేటగు జుబ్బుజి మెకము బడుగు
 పూబంటి సంపంబి బూతడు కరపండి
 తూనేలు సింగాడి తుంట విల్లు
 బరితంపు సుడి నాళ బాణము జిల్లంపు
 కళ్ళడాత కెల్లుల గడు సుమారి

3.

బరుడుగల సారమేయంబు వేరులవర
 మేదివేళ్ళకు పంపున మేటి జనులు
 మోదమున (కుచ్చ?) పట్టెళ్ళ ముద్దుపెట్టి
 వదలనేయక పట్టుక వచ్చిరపుడు.

త్రపుట.

పటకు షానీ రరనినాదము
 పచ్చ దికురలు పిక్కటిల్లుగ
 నటన తోడుత నతులు తొడలు నడిచి రచ్చుడు.

వరుస తోడుత భటులు ఇరుగడ
 వరతులకము తెక్కి పొగడక
 పరమ సాకున వేళవచ్చులు పరక నడువన

2.

ధరణి యాత్రీయ దళసముకము
 దశి చనునొడటనే రేణువు
 వరుస చెదకక తెంకసె దివికిని జాయువెంటన.

3.

వ

ద్విపద.

శ్రవ్యదంబుకం జని
 తిట తోవ ముంగల నక్కుళ్ళ బల్లు
 కుటలు చంక కుండ కురువక తిలక

తాల తకాల శింతాల సాలములు
 పాలన కింశుక పానిజాతములు,
 తింతెల, చింత్రణి రకాదుంబరములు
 కావన మాటార కల్లారములును
 వర మాతులుంగాది వకుళ కదంబు
 కరవేర బుక్కార కింధజాళములు
 నమి బిల్వ పిప్పల సింధుగారములు
 త్రిమిత శ్రీచందన తిమ్మతకములు
 కదళికాతరు శుభ్ర కమలాకరములు
 పొదలు ననేక పూజాదలు చెలంగ
 వర మకుట విచేత వర్ణతం బమర
 పరువడి జయశబ్ద ప్పతత ప్పనములు
 దవరుము, తేల, గు నుత్తరశాశి ననక
 జెన తాంక పావని జెన దొకమాత
 నరకు తోత్తము, పినాకినీ తామ ...
 వర నది, బాడ, కని వాదలు నికుడ
 దురితము లణ, శింము, దొడనే యు నము
 మురియుము దండంబు ముందుగా జొసి
 చని బూవలను వేట సన్మద్దలకుము,
 బని పూని బాతులు పట్టి కుతటను.

3.

కాన నొలుల మృగములు, గాని తెండుట
 జూగిలంబుల పట్టెడలే జరగక నేసి
 సన్మగ జూని వేన్మడి సళ్ళనియక
 దుష్ట మృగముల వెంటడి తాడరి పట్టి.

వ. మఱిన్ని యెటువలెను,

.. అర్థచంద్రికలు ..

క్రూరమృగములనెల్ల కాలంన నడు
క్షీరతను శరభములఁ ద్రుప్పి పడవై
బలు వరాహంబులను బల్లెములఁ బాడి
చమత్కృగములను చక్రవర్త నడికి
గండ బోరుండముల బండింబు మింబు

మొండుకాని భక్షిలొక మొకములను ద్రుంబు
యూర్యమున సద్గుణుల వాన్మృతములఁ బంపి
పరువడిన కురిణముల మంకిల్లు బాడి
కడివిమృగములనెల్ల కట్టి పడవై

కట్టు త్రినేత్రమృగముల సంహరింబు చని

340 పేన్మంకాభాషణలంబున నిల్వనకడ.

ద్విపద

సిరులొప్ప తేరుముల సెంక సమండు
పురుకూత విభవండు పుచ్చితైఱుండు
పంచద్యక్షాగమ పరిపాలనండు
పంచన పరవాని వరమర్థనండు
తిలయు తేక్కల కిడంబూన రాలు ప్రేక్ష
కులబుడ నాత్రేయ నాత్రపావనండు
జ్జనుత్రేయ శరణ పజింపురుపాద
వనజ సేవానంద వరమాన సుండు
రామానుజాచార్య రాజిత మార్త
యరామానంబు నునికి నాత్మబు లరయ

వేంకటేశ్వరు చరణ విమలమానసండు
వేంకటాచార్య తేర్చెకళాచార్య
వెలఁగి రామాచార్య జనవరైఱులను
వేలయ మూవరు ధాత్రి విభృతయ శుబ
తీర్చుడు వేంకటాచార్య వర్చసిండు
సద్గురు శత...
తిలకు పెన్మన్మ భళం ఇభిమానకర్త
న. అ నాకు శ్రీపేన్మ నరసింహ మూర్తి
సన్నిధి దేవుల సకపరక్షింబు
యెన్నిక భక్తుల వెలఁగి బ్రాహ్మణును
కనికరత్వాకు సంతకల్పద్రేయన్మ
గని ఇన్మ ముసలేంద్ర కదనబార్తరైడు
మనసి జాకాకడ ముత్య తత్పరండు
దనలారు వడ్డియ దళవిభాళుండు
గురు దంకానిధియు సద్గురురాజువర్చ
చరణంబుగంబులు సద్భక్తి గాంబు
మురియును దండంబు మునుకాని చేసి
కురిభక్తి మనమున నలరును మండు
బరువడి జన్మ సోపలనింబు నాగ
మరువక భగ వత్స మండుని జేసి
కరుణాకనంబున గాంబు రక్షింబు.

వ. త్రిని విని సంతానాతరకుండును నై త్రిలయు.
తేరుముల కిడంబు వేంకటాచార్య శైలిరుండు ముసలా
వనపాలు సద్భక్తికి మొచ్చి యాదరింబు భుజంబుల

శంఖచక్రంకంబులను అట్టాకరే మంత్రంబును భజన-
 ధారవలనేవానియమంబును ఆహవ్యనేవవిధానంబును
 వైష్ణవాచార నియమంబును చరణతేర్థప్రసాదంబును
 బ్రహ్మసాధింబి యత్నంబు వాత్సల్యంబునఁ బ్రాణశిష్యం
 జేసిన నాదంబి గురుశిష్యులునకుఁ బునర్వందనం
 బాచరింబి హేమపుష్పంబులఁ బాదపద్మంబులఁ
 బూజింబి రత్యమలు భూషణాబరణంబులు కంఠ
 నీ హారణంబులు గురుదక్షిణయెంపంగి యోడకమనీ
 ధానంబులు చేసి కృతార్థుండనైతినని విన్యవింబి
 తత్ప్రదేశంబున నఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాథు-
 లుండును, భక్తజనపాలనుండును, త్రైమాత్రస్వరూ-
 పుండును, బ్రహ్మద నాదద పరాశరసేవితుండును,
 ఇందిరా రమణుండునునైన శ్రీవిన్యయహాగబళి-
 క్షరు పదకమలంబులు ఆహవ్యమమతంబునఁ
 బాడఁగలంబి సంప్రమంబున ముసలావనీపాలుండు
 సాక్షాంక దండప్రణామంబాచరింబి ముకుళితకమ్మ-
 తై నిలబడియున్న నప్పుండలేకాక్యుండు పదకమలా-
 లంకృతంబులైన కుసుమంబులు ప్రసాదింబి కైకాసి
 యువ్వకాల్పురుషునకుఁ బునర్వందనంబు చేసి సంప్ర-
 మంబున గరుడమకూర్చువంబు సేయుంబు సమయంబున,
 2. బుడ అరలు నలదిక్కుఁ బ్రామ్మలనొకములను
 బలవఁబంబిన వారలు ప్రియముతోన
 సరిగ మనకొకెల్లను సఫలమయ్యెఁ
 బోయి వత్తము రాకె యెంతపుష్పమతులు.

346

347

2.

వ.

మఱియను.. "రగడ"

శ్రీకేశవ కుచశ్రేష్ఠులుభోత్తమ
 యోకేశ్వర శ్రీలోల జగన్మత
 ఆపద్బాంధవ యుచ్చిత కేశవ
 శాపవివేకాచన జగదుదారణ
 దేవశిఖామణి దేవపాలన
 పావనమూర్తి యుపాశకరణ్య
 నిగమనీచణ నిత్యశుభా జయ
 లుగవాళి యెంతగతేంద్రరక్షక
 తిన్న భూభుజ పతివీరున నమశుభా ?
 మన్మన సిరులను తినువాసంకుచు
 సన్నతలక్ష్మీ సంయుక్తుడై
 పన్నగ భక్తులపాదదాతవై
 నిన్న మఱిమఁగ నరసింహుడై
 కరుణదళిర్బుగఁ గాపుము వరదా
 నిను నేం చఁగ నే నేంఁచటివాడను
 నిను జను తెంచఁగ నిత్యాత్మవములు
 ముచ్చట విరాజుగఁ బుణీత్సవములు
 సురుచరముగ మాసోత్సవ లంకులు ?
 ఆనవేద్యమము ఆనమమృతలు ?
 భాగవతాశ్వున భక్తి నైశుములు
 మన్నెవేరు రిప్రమర్శనధీరుఁడు
 జన్మే ముసలవిభు జలధిగభీరుఁడు
 గరిమ విరాజుగమ గరుడతరంగము నెకెను.

ముచ్చట మీఱఁగ ముదమున రుదని
 తిప్పెవజ్జుల తిమ్మంబట్లు
 తిప్పెవజ్జుల తిమ్మంబట్లు
 నీమహాబాసుల సూరంబట్లు
 సుబ్బాకామ్యుల సూరంబట్లు
 దీక్షితు నెవ్వరు దేవం బట్లు
 తిక్కితల వారయ్యంబట్లు
 చింతిరా బుంబట్లు వేడుక వేడును
 కంతిరె యిట్లువలె భువ? ప్రస్తుతములు
 ప్రపు తిన్నము పరగ యుద్ధేచ్ఛము
 బిష్టుగఁ బాయన మొడ్డి సోశక్ర)ట
 కాలుగూరలను యునముగ గలవప్ర)ట
 తీయని బూరెలు తినగల వడల(ప్ర)ట
 బారును ప్యలసును కారము గలవప్ర)ట
 డోరుగాలు ముని రుకూరుబిండ్లు న(ప్ర)ట
 దాస్యెల నెయ్యని తాణాకఁ బాళుర(ప్ర)ట
 వేస్యెల సరిరా వేలసిన పేరుగ(ప్ర)ట
 తఱువాగ దక్షిణ తాబూలముల(ప్ర)ట
 గుఱుతుగ నుదలు గుములు గూడుకాని
 పోయివత్తమని ప్రకుంభులు వేగమె
 తిరుత్తములయి రుతిమును రాగా
 తిర్వయంగమ తిడలు తిక్కమ
 గుర్వయవెంగూ సర్వయయంగూ
 రామయ సూకుప్ర శ్చేమయ గురుప్ర

నీమలు జానకి సు(ర)భ సూరమ
 తిచ్చమ కిచ్చమ బచ్చమ లచ్చమ
 బుచ్చమ రొచ్చమ వచ్చెదరచ్చవే
 మొరికెడు వండం ముండెడుప్రపుప్ర
 పరి పరికూరలు సట్టెండవే
 వాలుకు పాలుసము వాపటంతవ
 పులసు
 (ఇక్కడ ఇరవైయో తిక్కు సమస్తం పోయినది
 తే అయివలెను.)

35a

తిప్పలూబారునెలు
 మురుదుగఁ గంజాళముకుండాబారునెలు
 విలసి తల్లట్రు వేంకటా బారునెలు
 వలనా^{సుగ?}వత్త వక్రవర్తుల జియ్యరు
 పేనుగాడ తిరుమల పేరుమాళ్లయన్
 చనుగాడ బట్టరు చచ్చు మచ్చిరి గారు
 కుంభానీరాము కోదండయన్ గారు
 కంభము సంగరి గరుడయ గారు
 తింత తవహార మరలుఁగ పొత్తెలు
 వేంజెయ్యండని వేడుక మీఱిను
 వేస్యె భళు సేవలు పేర్పు స్త్రీనము
 మునుకాని చేసితి మోక్షము మీఱిను
 వేదశాస్త్రములు వికదాములుగా
 వాదకు తంత్రయ? వర్ణనయములు
 పుస్తకములు పోయినానుక వేగమ

మస్తకమున దగ మంజ కుళాయిలు
 తిరుమళి యుద్ధము తిరుమాళ్లులు
 వరుస గతుల జీవనము మూలకలును
 తాడును తలతెయు జగ్గడు దగవతులు
 గూడలా నునుచుక శులకుమరగా
 మిక్కిల తెక్కుకు నెక్కువ బ్రాహ్మలు
 విక్రమశాసనముల గ్రుక్కున వర్షయు
 జెన్నము సలవిభు జలగును వెడల
 కన్నులపండువైన నాగను గనుగాని
 సన్నుతి నెయుచు సంతోషంబున
 ఖాన్దులు వినితిగ వనర జూచుచును
 రండు వేగమున రాకయ బ్రాహ్మలు
 వెండి నెత్తివనకు దండము వింతును
 తిని విన్నవించిన నాద్యులమందే
 యనుమానించక యాంబుత్తంబై
 బంతులు దేరి బారులుగట్టుక
 వింతగా మట్టుకు రంతులు నెయుచు
 నావలు బాని యుల్లయున్నత
 రావైరడు... రంజేమన కోళా
 బ్రహ్మముండొ కాడుక వజ్రవేదేలా
 ముట్టవి తిలించువే ముండేగండొ
 కోడిపోడిగట్ట కాయకు ఇంకను
 బండ ముండే గండ బయితి దేకా
 తెండ్ల ముండొ కాడుకెతు నా రాతను ?

దుష్టనాలుమగ తబులవి తెలువే
 వేరంబులు విందునాకరా
 నరకంబున నన్ననకేలే
 వజ్రును వేరును వాడంపరిగను
 పోరు బాంబుల నని పొడిక నెయుచు
 బడిబడి యుంతలు యుడలును వేసిరి
 గడియనే బంతులు కలయగ నెప్పుమె
 ఉప్పు నూరు బండాపుగ గూరలు
 పుప్పును పులుసును పొంకు సొన్నములు
 పరిచుచులును గల బట్టాన్ జన్మములు
 గురిగా వేటలకాలుది వడ్డింబరి
 బత్తుగుట్టులకు వెలగుచు వెసనిడి
 గాత్రనామములు నావకాని చదువుచు
 "నేకోవిష్ణు"వు తినియెడి మంత్రము
 నైక"మనుజుని యెలమి ప్రభుగాని
 బాని నెయుగ నూ "బానిజ్మము" తిని
 కేశవాద్వితం మర కృష్ణాద్విత మని
 సళ్లు గలపుచు కళ్లును మ్రొగుచు
 వాళ్లు విడుచుచును వడివడి నములుచు
 జుట్టున జుట్టుచు గట్టున క్రేపుచు
 సట్టున దగవడి సళ్లుగ జేయుచు
 మారి నొవిండా యున్నత మాధవ
 కిరధలాధాన్య కేశవ పాహి
 గరిమలా మాకి పుట్టు గలుగ జేయవే

నరకూరి విత్తల నరసింహ కృష్ణా
 పురుషోత్తమనే పుండరీకాక్షనే
 చెన్నాది నమకే మన్ని సుమోనే
 అన్నాబ్బ దక్కినా అనుమానిల్లదే
 అని వేడుచుఁ దా మంతట శ్లోకము
 మునుకాని చదువుచు మునుకుండా యని
 అన్నము బూజెలు నాన్నము కూరలు
 కన్నసయక యనముగ పూరులు
 బుట్టు పట్టుచును సుద్దులాడుచును
 పొట్టులు నిమురుచు బూసులు నిత్ర్యంపుచు
 కడుపులు డోడుక కంఠమందుకొన
 పొడుక ఉక్కులు వెలయుఁగ బ్రాహ్మలు
 దళి ఆక్రమిలు ఆక్రిమిగుఁ ద్రావుచు
 నుదకము కొద్దిక నా నరకగఁ బూవుచు
 పొదలుచు మాన శకములు కాని
 కదలక చేతులు నడుగుక మూతులు
 వదలక తుడుచుచు వరుస వరుసలును
 మొదలుచుఁ గాదట్లు మొదలక కాదట్లు
 తుద జేయి యందుకొ తుక్కుంబట్లు
 తిందుకొ చెంబియొ తిన్నతట్లు
 ముందరగా నను ముకుందట్లు
 పంబియొ పేయవ పరవతట్లు
 ఇంతక దారకదు ఈశ్వరట్లు
 రేపు తెరిగి రానూపుదు నభవే

256

యూపున బాడు సుందేష్సు వరిశెయ్యుదు ?
 ఇప్పునప్పు మొదలక అప్పువ్రండంఠ
 ఇప్పు బూడఁగ ఆనదన్మవే ముండ
 అని ఆన బాబున మాటాసంబునఁ
 దనరఁగ వేగమే దా సుడు గనునాని
 నరసింహులకును నంబువెద్ద మారెను
 తిరళుఁగఁ బెరుమాళ్లారశింపు చెసెను
 తోలు కరింకుమధు తిరుకణామధు
 తిరుపణ్ణీరము తిరుపణ్ణములు
 పరుపును సోదము పరిపాకములుక
 తైరును మోరును వలయున నమరెను
 తిరశింపు చేసితి తిరుగాడ్లందఱు
 ననుచును జైన్య లటిమోదంబున
 మనమునఁ బెనఁగాని మలయుచు నుండఁగ
 తిక్కులు నమ్ములు నందఱు గుమతై
 ముక్కుర శిమ్ములు మురియుఁ బూవుచును
 ల తిలవడఁ చేసితి వేరంకు అంకకు, పేసిలి . . .
 బ కూతురుకు బయికలు నభవే వా . . .
 ఆ మారకుండినా మానాకి ఆనదుటై . . .
 నముపున కోరి పెండ్లాడిన ప్రేమధిరున . . .
 కూరిబట్టె, కనుకుప్ప విత్తల కండిదియూ . . .
 కదె తివనికే దక్కిన కణద వీటానాని . . .
 మరక, బున్నె ముసల యును సముఖం . . .
 (ఇక్కడయిరుపై తియిదాని తికు కావంపుండి సగానికే

ఎక్కువగా పోయినందున చేత వ్రాసుక విడిచినది.
తెలుసుకొనెను.)

36 a

శ్రీ గృహములు

పొయక పుత్రులు పొత్రులు గలుగని
యని మంత్రాక్షరం తెలుసు నాసంగిన
విసలుము తోడుత వేగమె నైకాని
భూ సుర వరులకు భూరిదానములు
పశు మాంస కరులును వర దక్షిణాలును
దై..... నరిగిరి వర బ్రాహ్మణులును
జ్ఞాని కామాలు పెద్ద బూతుగలు
భూరిరవంబులు భూరు కాల్పనను
పంచమ బాధ్య విపంచి ద్ధనులును
అంబల కుంబలు అలరక్షిచుచును
శివి చెలగ సుర బీలును దనరుగ
కావల స్వరములు గులుక నేతములు
తక్కువ తక్కు మని తరుణులు ఆడగ
జే నెక్కువ నాలుకు తెలు పొగడగను
మిక్కిల వైభవ మినుముడింపగా
జెక్కర విలుతుని సమమున నలరుచు
జన్మము సలవిభు భవ మందాకాడు
మన్మే వీరు డిల మను దాకకమై " శ్రీ గృహము "

" జంపె "

సరి మన్మే దాకల సమములచో నుడికెక్కి
పరి పూర్ణ వైభవం బలరి జయ మొందెను

బలధీరుడని నాల బరికింబ తగ మొట్ట
యల యశ్వపతి యుంటి కాశ్వర జాసంగెనె. 2.
భూజ బలాధ్యుడటంచు పూని గలుపతి వేడు
నిజ భక్తి కా నుకలు నెమ్మి తో నాసంగెనె. 3.

వ.

శ్రీ ద్విధంబున సమస్త దేవాధీశ్వరుల వలన గానుక
లంది సంతోష భరిత స్థానంతునునై చతురంగ
బల సమేతంబుగా నరుగుదెంచు సమయంబున బరి-
జనంబులు ఏలలు పొడికట యెటువలెను.

" విలలు "

జన్మియ వంశ పావన చంద్రుడవై వెలసి తొలగా
తొన్నగా సుదతుల నెలంకు ఓము సలభాపా
వన్మే వాసి బిరుదు నేదేలా
మేటి మన్మే వీరులచో చాట్టిదనరి దేశముల
సాటి తరు జగతి నే సరికి ముసలభాపా
దాటి కదన కిరిటి మోకితా
మక్కువతో బులనెల్ల ఎక్కువ చూచి రక్షిం
శ్రుక్కున సత్యై నానిన ఓము సలభాపా
దిక్కు నేవె వసుధ లానెల్ల

వ.

శ్రీ ద్విధంబున బరి జన సంస్తాయ మానుండై పురంబు
ప్రవేశించి పూర్ణ మార్గమున వచ్చునెడ పుర జనంబు
తమ నుచు న్నారె.

" శ్రీ పుట "

ఎన్ని జన్మ ములందు డవములు
నెలమి తోడుత జేసి కావెనా.

మన్నె భూదత్త ఇన్నె ముసలమహీ శు తల్ల

వోలయ్య కల కులపవిత్రత

బరగి ధారుణి వన్నె నానన

బాలవేడుక మదని రంజిల జెలగు యునుడు 2

శరమాయ సురమాని బిరుదులు

గండ పేండ్ రంబు లమరిక

మురియమును కల ముద్దుగుంకెడి ముద్దుమోము. 3

వ. ముట్టిన్ని కాదలు ఇందుముఖులు భూవర్ణిన్గు

సుమలాబిలు చల్లరట యెటువలెను.

పదము

మల్లెలు బాగుడుమల్లెలు

విలసితముగ బెడ్డ పోయి విభవేంద్ర తనాబుడైన వర్స

యెలవ్యడైన ఇన్నె ముసలశేఖరులై జల్లెరు.

అరటా నీనజనులకెల్ల

అత్తు దే అసి విత్తమొసగు

వరకెత్తి జన్మిటా ముసలవర్సనిష్ట జల్లెరు 2

వరదెచ్చ శిశ్యమునంద బాంకెక్కినట్టి మేల్

ధరణిధీరు ఇన్నె ముసలధర్మనిష్ట జల్లెరు. 3

మల్లెలు బాగుడు మల్లెలు.

“ధవళము”

జెంకు జెంకు సత్త చరిత్ర

జెంకు జెంకు సజ్జనమి త్రా

జెంకు జెంకు శుభతా ప్రత

జెంకు జెంకు విజయకళ త్రా.

జెంకు జెంకు త్రిశ్రీతపాల

జెంకు జెంకు కారుణ్యశీలా

జెంకు జెంకు సమ్మదలీలా

జెంకు జెంకు సద్గుణజాల. 2

జెంకు జెంకు బాహుప్రతాప

జెంకు జెంకు నేతి కలాప.

జెంకు జెంకు విక్రమాటాప

జెంకు ఇన్నె ముసలా వనిపాల. 3

వ.

మరిన్ని కాదలు సందశాగులు కోలాటలు

పాడిరట యెటువలెను.

కోలాని పాడిరి కాళ్ళు పోకే

మేలు ఇన్నియ ముసల మేదిశేకుని యెడుటను

కోలు కోలనరె సఖులక మేలుమేలనరె

అండెలవెల్లతలు అలరి చిక్కులు నిండ

సందిదండలు గుచ్చి సందుల నాటియంగ 1

కరకంకణములు గదల కంట సరులు పొదల

మురియమును బుడ చిక్కు మొనసి నటింపంగ 2

ఇన్నెలు గులుక కన్నెలు సుతి గూడి

ఇన్నె ముసలధును నేక్కుము బాడిరి. 3

కోలు కోలనరె.

వ.

అనంతరంబ.

“ద్విపద”

వలనాప్పు పురి పారవనితాలతాని

కల శాంసశమన చక్కని మోహనాని

వలపుల కలకి భావజులెడి ములకి
 కళల జెన్నగు కేరి కలకి మిటారి
 వనితల తెలజగు వజ్రపు నిగు
 మానిని మణి రంగు మరుని మెఱుంగు
 జాణల మేల్బంటి జాణుల బంటి
 జాణ ముద్దుల గుమ్మ చక్రక బామ్మ
 సోగను బెస గుల్క సొలపులు బెల్క
 వగల రెండుపులకుప్ప వైఖరి తెప్ప
 నిండు చందురుకాది నెల త ముఖంబు
 గండు తుమ్మెద డెక్కి గడలంబు కురులు
 మేలు శ్రీకాశంబు మెలత కర్ణములు
 నిలుపుట ద్వము తళుక నెఱివ్వు చెక్కిళ్ళు
 మరువింటి కోపుల మలంబు కనాములు
 మురువైన బేడిసల్ మొనంబు నేత్రములు
 నువ్వు పువ్వురిక నా పువ్వు నాసికము
 బెవ్వనిండుధరంబు జూతి వటపులము
 మెఱుంగు కుండమ్ముల మించు దంతములు
 మరుని శంఖము మాఱు మలంబు గళంబు
 మలసిన రాజుల మఱి పించు పలుకు
 కిల తేలవెప్పెల మాసింబుంబు నశవ్య
 కరికరంబుల బాబ యన కరంబులును
 నెఱి తామరల మించు నెల త ముస్తములు
 పగడపు దిండ్ల న బరగిన నెళ్ళు ?
 నెగంబు బంగరు గిం(గం)డ్లు నిండు పాఠండ్లు

37a

కడ్డు లేదనిపించు కలకి మధుంబు
 వాడ్డున వట్టువలమరిన పిఠుడు
 ననఁటి బాదలదాటి నలరు నూరులును
 నెనసి కామాళులకు నెదురు జానువ్యలు
 విలసిత కూర్మముల్ వీచు విరాగాళ్ళు
 నలరులే ఇగురుల నణచు పొదములు
 నలంబుం ద్రు నొపంబు లమరిన నొళ్ళు
 (కలకంఠ) నెఱి మౌంతకారి మిటారి
 నెల రూపవతి పేర జెనసిన బాఁటి
 వనిత ముద్దుల గుమ్మ వనశ నీక్రియ
 వినంబులు తాడుత వెల ~~దు~~ బునిరి.

“అట తాళము” పదము

రావె చూతము చూచుచు వేరొచ్చి రమణి! రావె! జన్మ
 పావనము మోదభరిత మయి నాని పణి! రావె!
 తళుకు చెక్కిలు ముద్దు గుల్క జాతెఱిగల్గు తరుణి! రావె!
 కలకి బలకల పల్లట నమృతవేలుకు సిరులదాల్చెలువ! రావె!
 సోదర్యవైభవ సంపన్న జూతాము సఖియా! రావె! బాల
 కుండరదనని కోరికలమరిని కామ్మ! రావె. 2
 పొదిక ముసల భూధవ్యనిండు చూతాము పొలతో! రావె! వేర
 మందగమన నేఱెందము శంజిల మగువ రావె. 3.
 క. అని తాడుకాని రాజుధర్మ సన్నిహిత కనక మంబు
 స్తంభ రత్న కెలత దేవీ ప్నమాన మంబుం బగు సోదం-
 బున నిలైన రూపవతి మనసిజాకార సమాన రేఖ
 విలాసంబులమరిన రాజులలాము నీక్రియ మోహ

భరితయై చెలలతా నేమనుచున్నది.

కం. ఓరముఖి! వినదే చెప్పెద
గారవమున ముసలయునుని గనినంతటనే
యూరకే మూరుడు శరములు

దూర^అ నేద నేయి దెలివి తాడరదు సకింకా.

వ. అని మదనాద్రేకంబున దన శృంగంబున కరిగె నంతట
నట నమ్మహాధవ్రంతు శృంగశవైభవంబులం జనుదెంచి
నగరు సాత్రంబునెడ నంకనలుల్లసిల్లుచు బసిండిగిడి
పన్నెట బాదంబులు గడిగి తడియెత్తి క్షురతులెత్తి
గుట యెటువలెను.

మంగళము శత్రుజనమర్థనాపేయనకు

మంగళము సజ్జనమాన్యనకును

మంగళము తిర్దిజన (బుధ?) మంజూరునకు జయ

మంగళము కణావిక్రమార్కునకును.

జెంకు మంగళము సదా శుభమంగళము.

శ్రీరాముపదపద్మ సేవాధురీణునకు

బారు కీర్తి విమోచనేఖరునకు.

భూరిగుణసాంధ్రునకు భాగదేవేంద్రునకు-

జాత జన్మియ ముసల భేరునకును

విలసిత త్రిభువన విజ్ఞాతయశునకును

బలపరాక్రమమేటి పార్థివునకు

నలకూబర జయంత ననవిల్లు కళల జె

న్మలరు చూడెడి పోహ నాగునకును.

వలనాప్పు సుకవిజన వర్ణిత స్తుతునకు

చెలయు మన్నె కుమార వినతునకును

కతియుగంబున దాన కర్ణావతారునకు

శలనోల బిరుదాంక శాసనునకు

3.

జెంకు మంగళము సదా శుభమంగళము.

వ. మఱిన్ని కాదట శాఖానట పాడితట యెటువలెను.

..శాఖాన పాటు..

శాఖనము జనపతికి సుకవి ... వ సంతతికి

శుభకర వైభవతతికి సుగుణాన్విత మతికి, శాఖానె. 1

376.

నిరుపమ సద్గుణమణికి నిర్మలకాన సఖునికి

వ. వీ? తరణ బాతుకి వనధిగళకునికి

2.

సతతదయాళునికి సజ్జనాధునికి

తిరులత. వజ్రానికి నమోకరణానికి

3.

మన్నె కంపితులల్ వన్నె కిక్కినమేటి

జన్మియ ముసలెంద్రునికి జనమత హృద్ధునికి, శాఖానె

4.

వ. తియ్యవ సకలమున.

2. తిలకు వైభవముల జాల నతినయల్లి

చెలగి పరివార సమితికి సెలవారసంగి

మితజనంబులతో గూడి పోడినేకు

తండిపురిలోన సుఖముల నలకుమండె

వ. తింత నక్కడ రూపవతి మదన వేదనాడి శయంబున

చెలలతా నేమనుచున్నది.

ప్రప్రట.

తెలుగు భూమి ముసలధీరుని

దేవుమంతయు నంతయునే

విలసిల్లినట్టి మరునికాకల వేరే ప్రబలా

ఇతనిజన్మన మితనిచెలువం

ఇతనికేలువిలాసవిజ్రామ

మితరులందున గలగనేరదు ఇగురుఱుణ్ణి!

ఇట్టిప్రభుభూని జెట్టి పట్టని

యింతిచెతులు మదనచేతులు

నెట్లుకాని రతిగతుల బెనగని నెలత నలత

వనిత వానికి నాకు సఖ్యి

బానర గల్లనయంత వేగమే

యెనసి మరుమాకలను దీకానియే పణాతున

“ఏకతాళి” పంతువరాళి

మనసు నిల్వదేమిసేతు భామామణి! పూని

మనసి బాకారునిదేవే భామామణి!

చిలుకకొడుబాదికోర్వ భామామణి! నుద్దు

గులుకు వెంతుబానిదేవే భామామణి!

వలపు నిల్పవకముగాదే భామామణి! మేలు

కలకి ముసలయునుని దేవే భామామణి!

వ. తిని మురిస్తో మనుచున్నది.

“అటతాళం” దరువు” పంతువరాళి

సందరిల్లి! వేళ సోగసువాని దేవే

వందితాళిల ఇనమనోకర

మందయక సంపన్నని.

నవవేంతువాని నాటి వేంతులేనె

ఇవమయితేతుడ మరుని శరములు

ఇంట గనేద గాడెనే.

ఇన్నియము సలేంద్ర సకన నిటుకు వచ్చి

వచ్చి గులుకున ముద్దుపెట్టె

పుస్త్రమేప్రదు గల్లుగా! సుందరిమణి!

వ. మఱి స్త్రీలు వలెను.

“అటతాళం” దరువు” గుమ్మకాంబాది.

నిక్కుముగా దాడితేవే నిర్మలాత్మాని

యె(న్దు)కున ఇన్నియ ముసలయునుని సుందరామణి

నిక్కుముగా దాడితేవే నిర్మలాత్మాని.

వెండుగా ఇలుకలు కూరు

దండిగా వేస్త్రీల కూరు

గండు కోవెలలు డాంతు, గరిమ నిముస మేడియే 1

పూని వూరుండమ్మ వేయి

పొదల తెప్పొర డాంతు

కానిచెలులకు వేంతువాయ (యె), కలుయింతలేదాయ 2

చేతుకు విలుతుని వూరు

చెలువు డిండు రాదాయ

విరహ మగ్గల వూరు! విరులు న సహస్ర వూరు.

నిక్కుముగా దాడితేవే నిర్మలాత్మాని

తినినయిల్లితీతీ సఖిమణి యెమనుచున్నది.

కలమంసంకాన లూ యెనుని పొందిక కాతికు

వెలయాడ్లు విరళమున వేకుదురే! మగుట.

38a, వ.

జంప.

వనిత! నేమది నెంత వలపు కలిగిన నేవే

పని పూని పురుషుల లోన! బలకను తగునని

మనసి నాకావై భవము గల్గిన నైన

వనిత! పురుషుల వలచు వారెందు గలరు!

వ.

అని పలికిన చెలయ పలుకున కురికి పడి మరువేదనా
తెనయించున! బరవశత మనంబున నున్మ రూప వడిని
వేర్చి మందగమనలు మదనంబులంబులకు పూజా జన్మి
నా సంగిరలు రెండు వడినను.

.. ఇంక ..

గండు తువ్వెద తండములు గడలగా జూచి

యందుగ సంపంగి చండ సకియ రెండు సడిన

బల కోవిలల గూపు బారు గడలంగ జూచి

మొలకువను చెల కామ యని మిగులు బనిచేసె

జె బలక కమి గడలంగ జెల చూచి నంతలు

చెలవకును జిత్తుని చెల యమర బూసిన

మలయూహారుత మవియ మగ్గుర ఘ్న కున జూచి

బల వగల శంకరా భరణంబు చేసెన

వ.

ఇట్లు కైత్యోప హాశంబుల మరుని వేదనల సైంత
రూపవతి తన పోరా సఖులతో నేమనుచున్నది.

శి.

ఇంక ముఖులూ! మనమున నిచ్చునని

విడత యనఁపున గూఢేర్చి విక్రమముల

ధరణి భూవర్సల లూ పోటి దనరినట్లు

ముసల భూవిభు దాక్షిణి ముడిత లూ!

వ.

మరి నేమనుచున్నది.

మట్టి లాళము, "కన్యత సాళ.

తరుణిణ! వినవే! లాళయ నవే

మారువ కావే మహిధవ్య చేవే

నారమణి! వినవే నాన్యము నవే

ములయుచు కావే ముస తేంద్ర చేవే

కలికిణ! వినవే కళికము నవే

వెలయంగ కావే విభు దాక్షిణి చేవే

వ.

అని పలికి చూచితా రత్నంబు నాడంబులని దివ్య మణి-

భూషణంబులంబు లాసంగి జన్మియ ముసలావనీ పోలు

దాక్షిణి కమ్మని నెయోగించిన నతి త్వరితంబున

జనదెంచి రత్న మందు ప్రభా భాసితంబు కనక-

వీరంబున సుఖానీ నుండై యున్న కామ వర్సల బాడ గూని

సాక్షింక దండ ప్రణామం బాహరించి ముకుళిత కళికా-

లలై రెండు మనుచున్నది.

.. ఇంక ..

జన్మ ముస తేంద్ర! సజ్జన పాల వరధీర!

మోన్మగా బురవేళి నావర నేతేరన

మన మలక మిమ్ము గూని మూరూపవతి బ్రహ్మసి

మనసి భునికా కలకు మగువ కుండుచును.

పల మూరు విరళుమున బరితాప మొందుచును

నిలవకను సఖ మణిని నిను దలచు నేపుడు

వినయముగ విజాతాను విన్య వింతు ముటంబు

పని పూని నమ్మవ బద్ధయంబులై.

చెలమి నెనకుంబు చెలమి వేడుక వింబు
మలంబులు కేళిన్ మనువ దంబువేలు

వ. అని మున్నే మనుచున్నది.

" అట తానకము" మున్నకాళునిది.

386. మనవి యింబుక మది నుంబు వేగ

మనసిజునికేళిని మనువ నలరింబు

అటకులవేణి నెయన చెలమి లర నెయిది మోవన

మది నేలుకడ నలరె నానాన

నెనకు నిలువ నేలచ నేలు నిండు మోమున

అకున జేర్చుకొను మోవి నాకి గుచ్చుల నీరులంబు బాల్

బాకక గ రతుల సుంబు వేడు

దక్క చెనగి నెళి దట బుచ్చుగింబు

వస్త్రులు మిగులు కొనుకొలు బాణ

జేయ్యెల నెళి మాంతకారి సరి

అన్నిట దగిన వయ్యల నేలు

బుచ్చి ట ముసలేంద్ర సర సత జేరి.

వ. ఇది విన్నవించిన సప్తమి నాదరింబు దివ్యమణి భూష

నానబరంబు అనంగ నైకాని మరల మనదెంచి అద్భు-

త్తాంతం బంతయు రూపవడికి దెచ్చిన సంతోషభూతం

తరంగరైయ ద్భూతిక నాదరింబు రేమ మనుచున్నది.

న. దరణి నాకును నేవంటి తన్ని యుండ

నలర వేకువతయను నంబునంబు-

వలన మితితేని తొరిక అనగ గతె

ముసలభూషాలు దనియెడి మూలధనము.

వ

ఇట్లు మనల్లా సంబు అనవల బుడన బునం తరల
1 జంబి.

అట ఇలాను దప్పగిరి నలర మాటున తొనె

ఇలఇములు ముకుళించె చెలమె చేకటులు

వేరవాపు విమగములు వర గతులతో గాడి

యిరవాద దమకు తీరములు తగ జేరెన.

గాథాంధకారంబు గడలుకొనె బుగమెల్లు

రూడిగా విరళు అరూడిమై తనరన.

వ.

అసకుంబున జార జార విమగంబు చెటురెను.

" ఇట్లు"

నను విమరింబు దుచ్చిట లంబు కొని తన

మందిరంబులకరుగు సతులు.

(ఇక్కడ కడ తియిదు తికులు పోయినందున సగం

పున్నది వ్రాసినాను. తెలియకతను.)

నెవమున జేసుక విటులు బుచ్చుక

కపట మంతయు తేక కవుగిట గలయు నట్లు. 2

పతులు యింబుకలప్రతి జారప్రరువుల

రతుల దేల్పురు ప్రేమ నలముక కవ్వ సతులు.

వలన తా వలపించ నేర్చిన వార సతులు

తల ముళ్లు సరసత వహించ

ములు దగ రణాబులును పేలుకు వేగు

త్రావులును నడవను నెచ

తనరగ చేకరింబు దనపాణ దైవమని

మనకులరి బాగులు మలంబుదురు పురిని

1. త్రిపుట.

హారహారముల నక్షత్ర ముఖ ముగళ హారములు కాలు జయియె నవగను
వివాహ కళలు పూరితి నెంకలకి క
కల?
(. శ్లో) కలను వికసించె నప్పుడు
కమలములు ముకుళించె వాల్మీకి కామరుగను పోని
మేండుగా కర్పూర భరణలు
నిండి విరిసిన తేటి దిక్కుల
పండువెన్నెల నిండి యాచెను ప్రపథమము
" త్రిధ్వంజుకలు"
జలకలలు, బస్మిలు జలజాక్తి చేసెన్
జేలగుమందుకు పుర రవికి తరుణివెన, దాడిసెన్

39a

కలకి కన్ముఖులు బుట్టు కళలాడవ దురియించెన్
భాగ్యము రమణి తాఁ జాత్రెన్
పాలమున, తేల్చుక్క పోవట
తినిముత్యపు ముక్క రమరంగ, చెట్టెన్
కు రేడి శృంగార తలంపు జేలగు,
నమ్మ మోదవ్రజా విని సంభ్రమమున
కిసలంబు పోని గ్రుక్క జూరముండ
ముసలభాగ్య, దప్పడు
సోగసుగ వంశస్థుల వశల,
గను, శానియెదుకెని కాంతాలలాడు
మునుకొని దండంబు ముదమున చెట్టి
వినలుంబు యాడుత విభుని, యా తామ్రము
చనియె నంతట దివ్య సదనంబు నకును.

మంగళ ము కుశ్ల . . . చెయును.

Inscribed by T. Sreedhara Panty
Telugu Pandit.

ఈ రూప వర్ణనలు ముక్త నానమున కు, గర్వ
జలతలపల్లె లాక్షణము ?